

Отже, законодавство України за яким особа притягується до дисциплінарної відповідальності потребує інкорпорації у єдиний нормативно-правовий акт, в якому буде викладено:

1. Перелік суб'єктів;
2. Делікти в інформаційній сфері;
3. Підстави дисциплінарної відповідальності;
4. Санкції за вчинені правопорушення;
5. Процедуру розслідування та притягнення винних до відповідальності.

Література:

1. Тихомиров О.О. Інформаційні правопорушення: теоретико-правова концепція. Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. 2015. № 1(17). С. 38–47.

2. Полушкин А.В. Признаки информационных правонарушений / А.В. Полушкин / Конфликты в информационной сфере: материалы теорет. сем. Сектора информационного права. ИГЛ РАН (2008); отв. ред. И. Л. Бачило. Москва., 2009. С. 53–56.

3. Коломієць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник / Т. О. Коломоєць. Київ. : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>.

ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Поляков І. С.

кандидат юридичних наук,

приватний нотаріус

м. Харків, Україна

Ефективність апеляційного провадження в адміністративному судочинстві визначається багатьма чинниками. Здебільшого це регуляторний потенціал нормативних процесуальних конструкцій, їх оптимальне нормативне закріплення і відповідність реальних дій учасників процесу процесуальній формі. Попре важливість дотримання процесуальної форми учасниками процесу, слід зауважити, що відносини у межах апеляційного провадження в адміністративному судочинстві не

позбавлені і неофіційних соціорегулятивних практик. С. П. Рабінович справедливо пояснює їх виникнення впливом приватних і корпоративних інтересів на поведінку учасників правових відносин [1, с. 109].

Узагальнюючи практику застосування положень Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), а також беручи до уваги результати доктринальної розробки аспектів апеляційного провадження в адміністративному судочинстві виокремимо і проаналізуємо декілька процесуально-правових чинників, які визначають ступінь ефективності апеляційного провадження в адміністративному судочинстві України. Зокрема, це:

- нечіткий порядок обчислення строків апеляційного оскарження;
- проблемність недостатнього нормативного забезпечення вимог підготовки справи до розгляду в адміністративному суді;
- можливість неврахування судом першої інстанції негативних вказівок апеляційного суду при поверненні справи судом апеляційної інстанції;
- проблематика дотримання встановлених строків розгляду апеляційних скарг в адміністративному судочинстві;
- фактична неможливість осіб, які виступають на стороні позивача апеляційної скарги приєднатися до скарги;
- недостатні умови для реалізації принципу диспозитивності адміністративним судом апеляційної інстанції.

Нечіткий порядок обчислення строків апеляційного оскарження. На сьогодні апеляційна скарга на рішення адміністративного суду першої інстанції може бути відхилена через недоліки її змісту і форми. Чинне адміністративно-процесуальне законодавство України неналежним чином регулює питання про продовження строку, встановленого судом для виправлення недоліків змісту апеляційної скарги і сплати судового збору. Так, при винесенні ухвали про залишення скарги без руху апеляційний суд пропонує особі протягом десяти днів сплатити судовий збір. Відповідно, у вказаний строк ухвала суду залишається невиконаною. Проте, якщо від скаржника надійшла заява про продовження строку з об'єктивних причин, суд не зобов'язаний її задовольняти. Відповідно, відкритим залишається питання про продовження встановленого судом строку і ми вважаємо, що суд апеляційної інстанції повинен вирішувати це в порядку, передбаченому ст. 299 КАС України [2].

Важливою є також *проблематика недостатнього нормативного забезпечення вимог підготовки справи до розгляду в адміністративному суді.* На сьогодні, при розгляді будь-якої справи в апеляційному адміністративному суді важливе значення для правильного, повного і всебічного судового провадження має її підготовка до розгляду, яка є обов'язковою [3, с. 54]. У структурі апеляційного провадження таке

проведення підготовки справи має також важливе значення для ефективного розгляду апеляційної скарги по суті заявлених вимог.

Наступною проблемою є *неврахуванням судом першої інстанції негативних вказівок апеляційного суду при поверненні справи судом апеляційної інстанції*. Так, ефективність апеляційного провадження може ускладнюватися надходженням неналежно оформленої справи або справи з невиправленими зауваженнями щодо правильності і повноти фіксування судового процесу технічними засобами, або з нерозглянутими письмовими зауваженнями щодо повноти чи правильності протоколу судового засідання, або без вирішення питання про ухвалення додаткового рішення.

Варто уваги також і *проблемність дотримання встановлених строків розгляду апеляційних скарг в адміністративному судочинстві*. Для розгляду апеляційної скарги судом апеляційної інстанції законодавець установив відповідний термін. Згідно зі ст. 309 КАС України апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції має бути розглянуто протягом шістдесяти днів з дня постановлення ухвали апеляційного суду про відкриття апеляційного провадження, а апеляційна скарга на ухвалу суду першої інстанції – протягом тридцяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття такого провадження. Наразі, у виняткових випадках апеляційний суд за клопотанням сторони і з урахуванням особливостей розгляду справи може продовжити строк її розгляду справи, але не більше як на п'ятнадцять днів, про що постановляє ухвалу. Відповідно, формується ситуація, коли судам апеляційної інстанції дещо важко чітко дотримуватися встановлених строків розгляду апеляційних скарг за таких умов. Таким чином деформується роль апеляційного суду, адже він виконує функцію «квасисуду першої інстанції», що зобов'язує його заново розглядати спірні правовідносини, і як наслідок – виконувати всі процесуальні дії, притаманні суду першої інстанції.

Досить суперечливим з точки зору справедливості адміністративного судочинства виглядає *фактична неможливість осіб, які виступають на стороні позивача апеляційної скарги приєднатися до скарги*. Учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси й (або) обов'язки згідно з ч. 1 ст. 302 КАС України у будь-який час до початку апеляційного розгляду мають право приєднатися до апеляційної скарги, підтримавши її вимоги. У частинах 2 і 3 ст. 302 КАС України зазначається, що до заяви про приєднання до апеляційної скарги додається документ про сплату судового збору й докази надсилання (направлення) копії заяви іншим учасникам справи. У цій заяві може міститися клопотання особи про розгляд справи за її участі. За відсутності такого клопотання вважається, що особа не бажає брати участі в судовому засіданні суду

апеляційної інстанції. Законодавством змісту такої заяви не передбачено. Це обумовлено відсутністю загального положення про можливість для особи, яка приєднується до апеляційної скарги, заявити самостійні вимоги щодо визначення юридичної долі оскаржуваного рішення. Крім цього, приєднання до апеляційної скарги не має характеру самостійного оскарження судового рішення. Тому форма і зміст такої заяви не має юридичного значення ні для суду, ні для осіб, які беруть участь у розгляді справи судом апеляційної інстанції.

Певним чином знижує ефективність апеляційного провадження в адміністративному судочинстві *проблематика реалізації принципу диспозитивності адміністративним судом апеляційної інстанції*. Зокрема, це відображено у ст. 308 КАС України, згідно з якою апеляційний суд переглядає судові рішення першої інстанції в межах апеляційної скарги. Разом із тим, суд уповноважений вийти за межі доводів апеляції в разі встановлення під час апеляційного провадження порушень, допущених судом першої інстанції, які призвели до неправильного вирішення справи. Тоді апеляційний суд з власної ініціативи або за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, може розглянути докази, які не досліджувались у суді першої інстанції, якщо визнає обґрунтованим ненадання їх до суду першої інстанції або відхилення їх цим судом. Суд апеляційної інстанції може дослідити також докази, які розглядалися судом першої інстанції з порушенням вимог КАС України.

Література:

1. Рабінович С. П. Неформальні практики публічної влади як форма дії фактичної конституції. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3 (74). С. 108–116
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № № 2747-IV. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 12.04.2021)
3. Кузьменко О. В, Гуржій Т. О. Адміністративно-процесуальне право України: *підручник*. Київ : Атіка. 2007. 416 с.